

УДК 338.121

Бондаренко Д.В., аспірант,
Черниш О.В., к.е.н., доцент,
Київський національний університет
технологій та дизайну, м. Київ, Україна

КОНЦЕПТУАЛЬНІ ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПРОЄКТУ

Не зважаючи на широке використання, сучасна економічна наука не містить єдиного підходу до визначення сутності інвестиційного проєкту як економічного терміну.

Так, Бардиш Г.О. визначає, що проєкт (інвестиційний проєкт) підприємства, організації, виробничої потужності, комплексу чи об'єкта – це повний комплект організаційно-технічних та фінансово-економічних документів і заходів, необхідних для досягнення поставленої мети (розвиток техніко-економічної бази виробництва, започаткування виготовлення продукції, здійснення нових методів або форм діяльності тощо) в умовах обмеженості наявних ресурсів з обов'язковим отриманням економічного чи соціального ефекту [1].

Згідно Закону України «Про інвестиційну діяльність» [2] інвестиційний проєкт – це сукупність цілеспрямованих організаційно-правових, управлінських, аналітичних, фінансових та інженерно-технічних заходів, які здійснюються суб'єктами інвестиційної діяльності та оформлені у вигляді планово-розрахункових документів, необхідних та достатніх для обґрунтування, організації та управління роботами з реалізації проєкту [2].

Наведене в Інвестиційному словнику [3] тлумачення терміну «інвестиційний проєкт» складається із двох блоків: «1) об'єкт реального інвестування у формах: придбання цілісного майнового комплексу, нового будівництва, реконструкції, модернізації, капітального ремонту тощо. Проєкт інвестиційний, як правило, потребує розроблення бізнес-плану. У

інвестиційному проєкті обґрунтовують економічну доцільність реального інвестування капіталу, розробляють основні проєктні, технологічні та організаційні рішення, а також розраховують фінансові показники, пов'язані з реалізацією проєкту. Відповідно до рекомендацій ЮНІДО (Організація Об'єднаних Націй з промислового розвитку), 2) будь-який підприємницький проєкт, що передбачає інвестування коштів» [3, с. 399-400].

На необхідності врахування при визначенні сутності інвестиційного проєкту специфічних особливостей, які притаманні інвестуванню, наголошує А.П. Дука. Згідно твердження автора, «оскільки інвестування, перш за все, орієнтується на забезпечення процесу розширеного відтворення, слід зосередити увагу на тому, що інвестиційний проєкт ... передбачає досить тривалий період освоєння та реалізації... Власне саме орієнтація на довгострокову перспективу відрізняє інвестиційний проєкт від великої сукупності того, що в сучасному світі називають проєктами як планами створення чогось» [4, с. 221-222].

В. Федоренко [5] трактує інвестиційний проєкт як викладення цілей та особливостей конкретного інвестування й обґрунтування його доцільності [5].

Як план чи програму заходів, пов'язаних зі здійсненням капітальних вкладень із метою наступного повернення коштів й отримання прибутку розглядають інвестиційний проєкт В. Вітлінський та В. Макаренко у [6, с. 63].

Б. Карпінський та О. Герасименко пропонують розглядати інвестиційний проєкт як документ, який містить необхідні розрахунки та обґрунтування, що підтверджують доцільність здійснення інвестиційної діяльності з метою впровадження досягнень науково-технічного прогресу у виробничу і соціальну сфери [7, с. 52]. Схожим є визначення цього терміну, запропоноване В. Гриньовою [7] «... це основний документ, що визначає необхідність здійснення реального інвестування, у якому в загальноприйнятій послідовності його розділів подаються основні характеристики проєкту та фінансові показники,

пов'язані з його реалізацією» [7, с. 49].

Б. Щукін виділяє кілька аспектів при визначенні інвестиційного проекту [8]. Згідно з першим аспектом – «це спеціально підготовлена документація з максимально повним описом та обґрунтуванням усіх особливостей майбутнього процесу інвестування...» Що ж стосується другого аспекту, то в цьому випадку інвестиційний проект автор пропонує розглядати як комплекс заходів, які здійснює інвестор з метою реалізації свого плану нарощування капіталу[8, с. 5].

Отже, проаналізувавши наведені вище тлумачення, наявну в економічній літературі множину визначення сутності інвестиційного проекту, можна умовно поділити на два підходи:

- як комплект документів, що містять формулювання мети майбутньої діяльності й визначення комплексу дій, спрямованих на її досягнення;
- як комплекс дій (робіт, послуг, придбань, управлінських операцій і рішень), спрямованих на досягнення сформульованої мети (тобто як документацію і як діяльність).

Література

1. Бардиш Г. О. Проектне фінансування: підручник (2-ге дид.) / Г. О. Бардиш. – К.: Алерта, 2008. – 463 с.
2. Про інвестиційну діяльність : Закон України від 18.09.1991 №1560-ХІІ [Електронний ресурс]. – Режим доступу URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12/page>
3. Загородній А. Г. Інвестиційний словник: навч. посібн. / А. Г. Загородній, Г. Л. Вознюк, Г. О. Партин. – Львів : Вид-во «Бескид Біт», 2005. – 512 с.
4. Дука А. П. Теорія і практика інвестиційної діяльності. Інвестування : навч. посібн. / А. П. Дука. – К.: Вид-во «Каравела», 2007. – 424 с.
5. Федоренко В. Г. Інвестиційний менеджмент. [навч. посіб.]. – 2-ге вид., доп. – К.: МАУП, 2001. – 280с.
6. Вітлінський В. В. Модель вибору інвестиційного проекту / В. В. Вітлінський, В. О. Макаренко // Фінанси України. – 2002. – № 4. – С. 63–68.
7. Герасименко О. В. Фінансово-інвестиційний словник / О. В. Герасименко, Б. А. Карпінський. – Львів: Магнолія Плюс, 2005– 304 с.